

DEBRECZENI UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Évesi ár: 3 korr. — III. Féléve: 2 korr. — II.
 Hónapos ára: 2 korr. — III. Megjelenés: 4 korr. 50 sz.

Szerkesztő: **TISZA GYULA.**

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL

Debrecen, Főter Lamprocht-palota, földszint
 az udvarban hátul.

A rosszul sikerült program.

Bennünket egyetlen percre sem lepett meg Tisza István bemutatkozása. Sem az, a mit cselekedett, sem pedig az, a mit mondott. Sem az a mód, a hogy a képviselőházban erőszakoskodott, sem az, a melylyel a főrendiházban gyöngeségeit sürítette. A képviselőházban tanúságot tett róla, hogy az erős kéz lehet „bolond kéz”, a főrendiházban pedig, hogy a tulajdonképpen tehetetlen kéz. A gróf ur teljesen bemutatkozott, noha a képviselőházban nem juthatott szóhoz, de sikerült neki a képviselőházban a kormányzati programját gyakorlatilag érvényesíteni, a főrendiházban pedig eldekklamálni.

Hanem azzal igenis meglepte még a hiveit is, hogy mindjárt első nap már azt a legendát is lerombolta, a melyért a naivabb szabadelvűek nagy lelkesedéssel melléje csatlakoztak. Alaposan összetaposta az igazán liberálisok reménykedéseit. Hát mi egy pillanatig sem bizunk benne, hogy gróf Tisza István szabadelvű ember, mert mi a szabadelvűséget

nem abban látjuk, hogy az ember nem néppárti, hanem abban, hogy a közszabadságokat respektálja és kiterjeszti, hogy a jogokat tiszteletben tartja és értük sikra száll, hogy a gondolkodás szabadságát minden erőszak ellen biztosítja.

Ezekről pedig gróf Tisza István programja nem gondoskodik. A közszabadságok védelme és kiterjesztése eszeágában sincs.

Gróf Tisza István mindjárt első nap a következőképp demonstrálta az ó-szabadelvűséget: Kijelentette, hogy a „nemzeti béke” és a „polgárok egyetértése” izgatónak ellen, „teljes szigorral” járjanak el, de egyetlen szóval sem emlékezett meg a választói reformról, az egyesületi és gyülekezési jog megalkotásáról, a sajtó szabadságát korlátozó intézkedések megszüntetéséről, a fenyegetett gondolat szabadság megvédéséről. Pedig „szabadelvű” programot adott.

Hová lett a választási reform? Hiszen a nemzeti kincsétől megfosztott népnek meg kell adni az erőt, hogy azt a kincset visszazerezzék. Már nemzeti szempontból is kötelesség a hitvány vá-

lasztási rendszert megváltoztatni. De kötelesség a szabadelvűség szempontjából is. Az a legenda is csak legenda, hogy ő előrelátó és körültekintő politikus. Sem nem előrelátó, sem nem szabadelvű, sem nem erős. Csak éppen erőszakos, az erőszaknak pedig majd csak szeme közé néz a nemzet.

ORSZÁGGYÜLÉS.

— A képviselőház ülése. —

A tegnapi viharra ma békésebben indult meg a képviselőház ülése. Dániel Gábor elnök és Tisza István gróf miniszterelnök ma kapituláltak. A szegény Dániel visszaszívott mindent, a mit tegnap tett, tehát a határozatot is és hajlandó volt újra föltenni szavazásra a kérdést.

— Hát a főrendekkel mi lesz? — álmélkodtak az emberek. Hiszen azoknak már átküldték a királyi leiratot, fel is olvasták, tudomásul is vették, hogy Tisza kormányelnökké kineveztetett és Tisza el is mondta programbeszédét.

Mindez megtörtént és mégis újra szavaztak. A Tisza gróf kormányt, a mint látni való, vigjátéki bonyodalmak közt indult meg, de legalább erre a

Királyok a halálos ágyon.

— Uralkodók utolsó szavai. —

Halottak napja alkalmából egy francia lap feleleveníti több uralkodónak halálát és utolsó szavait.

II. Károly angol király ezekkel a szavakkal költözött el az élők sorából:

— Ne hagyjátok szegény Nellymet meghalni.

A „szegény Nelly” Guvenne Nelly színésznő volt, a királynak szeretője.

Egészen titokzatosan hangzottak atyjának, I. Károlynak utolsó szavai, a ki a canterburyi érsekhez így szólt:

— Emlékezz.

Sokáig tanakodtak, hogy az uralkodó mit akart ezzel a szóval kifejezni. A míg végre rájöttek, hogy I. Károly utódját akarta arra figyelmeztetni, hogy az egyháznak adja vissza VIII. Henrik által konfiskált javakat, mert ő e fogadalmánknak azért nem tett eleget, mert az a reménysége, hogy hatalmának nagysága ismét helyre fog állani, nem teljesült.

IV. Henrik halálos ágyán így szólt kedvenc apródjához, a későbbeni Sir Wathen Wallerhez:

— Wally, mi ez? Kedvesem, hiszen ez a halál. Ők mindannyian félrevezettek engemet.

III. Vilmos csendes közönnyel így szólt orvosához:

— Sokáig tart még ez az állapot?

XVIII. Lajos francia király és Vespasianus római császár a következő szavakkal haltak meg:

— Egy királynak állva kellene meghalnia.

XIV. Lajos tréfálozott környezetével:

— Talán azt hittétek, — szólt — hogy örökké fogok élni? Azt gondoltam, hogy meghalni sokkal nehezebb lesz.

XVI. Lajosnak szavai általánosan ismeretesek:

— Franciák, — kiáltotta a vérpadról — én ártatlan vagyok abban a gonoszterben, a mivel vádolnak és a mivel sértetegetek! Isten őrizze meg Franciaországot attól, hogy kiontott vérem reá szálljon.

IX. Károly, a kinek uralkodása a rettenetes Bertalan-éjéről híres, hangosan felkiáltott:

— Nővérem, nővérem! Nézd a gyilkosokat, nézd a vért.... Jogtalanul cselekedtem! Istenem bocsáss meg nekem!

A szerencsétlen Miksa császárnak, királyunk öcsésének utolsó szavai Saroltához voltak intézve:

— Szegény Saroltám, — szólt, a mikor a lövésre kész katonákat megpillantotta.

Mufat nápolyi király, a kit szintén agyonlőttek, ezekkel a szavakkal fordult a kirendelt katonákhoz:

— Emberek, csak ne az arcomra! A szívembe löjjetek! Ég veletek!

III. Sándor cár utolsó pillanataiban egy dobozra mutatva, ezekkel a szavakkal fordult a körülállókhöz:

— Ez a doboz a német császár ajándéka.

I. Sándor cár nejét, Erzsébetet iparkodott megnyugtatni a következő szavakkal:

— Látom, hogy igen nyomasztóan hat kedélyre ez a bizonytalan állapot.

V. Jakab skót király utolsó szavait prófétai ihlettel mondotta:

— Leányom volt a korona első viselője és leánynyal is fog elveszni.

Halálos ágyán kapta a hírt, hogy neje egy leánynak adott életet — a későbbi Máriának — a ki életét a vérpadon fejezte be.

NÉMETHY JÓZSEF

elsőrangú modern fényképész-műterme

Debrecenben, Piacz-utóza 42. sz. (Lamprocht-palota.)

Felvételek mindennap összkészíttetők, vasárnap és ünnepeken is.

napra a esendet óraszámra meg nem zavarta az obstrukció.

A jegyzőkönyv hitelesítésénél történt meg az elnök Kanosszája Bartha Ödön követelte ama részének kihagyását, mely a hamis határozatot tartalmazta és Dániel elnök hajlandó volt ezt megtenni, reperálni a hibát és új szavazást elrendelni. Miután Polonyi Géza ezt az elégtételt kielégítőnek tartotta és Tisza gróf is hozzájárult — Rakovszky és Holló külön indítványa ellenében — a szabadelvűpárt és Kossuth-párt elfogadta az elnök indítványát.

A jegyzőkönyvből tehát kihagyták a sérelmes részt és a jobboldal tudomásul vette a Tisza kinevezését hozó királyi kéziratot.

A Tisza programbeszéde azonban még a kódok-kódében lebeg. Még előbb hosszan fog folyni az Apponyi lemondásáról szóló vita és ma is hosszú vitát provokálnak Szatmár-Németi ama kérvénye dolgában, hogy a három éves bakákat azonnal hazabocsássák. Több indítvány volt, névszerint is kértek és hosszú házszabály- és szavazási rendről szóló vita után Tisza gróf és az ellenzék végre megegyeztek a szavazás rendjéről és arról, melyik indítvány fölött szavaznak elsőt és melyik fölött névszerintivel. Ekkor azonban az történt, hogy Dániel elnök nem tudta, hogyan mondja ki a határozatot és mikor az ellenzék gunyos biztatására végre eladogta mondkáját, kisült, hogy éppen ellenkező módon tette fel a kérdést.

Homéri hahota tört ki a Házban, a jobboldaliak felrohantak az elnöki emelvényre s nagynehezen magmagyarázták az elnöknek, mi a teendője.

— *Le ne mondjon ám valahogy!* — kiáltották az ellenzékéről gunyosan Dániel elnöknek. — *Ilyen elnök kell nekünk!*

Fél tizenegy óra már elmúlt és az elnökségnek nincs nyoma. A zsufolt karzatok érdekeltövé várják, mikor bukkanik föl a Dániel Gábor csillogó, gömbölyű koponyája a nagy trónuson. A késésnek az az oka, hogy a miniszterelnök már közel egy órája tárgyal Dániellel, hogyan korrigálhatnak a tegnapi botrányos dolgokat. Tíz óra után Kossuth Ferenc, Polonyi Géza és Barta Ödön is bement az elnöki irodába. Dániel valószínűleg vezeael az ülésen...

Kezdhetjük!

Háromnegyed tizenegy elmúlt. Egyszerre Papp Zoltán ingerüen felkiált az üres elnöki emelvény felé:

— *Kezdhetjük már, no!*

A következő pillanatban — mintha csak erre a végszóra várt volna, megjelenik a pódiumon Dániel Gábor. Izgatottan simogatja a tarkóját s rémülten pislog a baloldal felé.

Végre megkezdődik az ülés. Szóts Pál felolvassa a jegyzőkönyvet.

A jegyzőkönyvhöz Barta Ödön szól hozzá. (Tehát meg van a formula! — mondják a néppárton.)

Az első szavánál már kiüt a vihar. — *Hamisított, mint egy falusi jegyző — kiáltja Kaas Ivor.*

— *Le kell huzni onnan!* — kiáltja Zmeskál Zoltán.

— *Hamisító!* — sikoltja Kubik Béla.

Dániel rendreutasítja Kubikot. Ez izgatottan ugrik fel:

— *Épp úgy, mint Rosenberget. Ha nektek szabad szemtelenkedni, nekem is!*

Persze, a kormánypárton is nagy az izgalom.

— *Ah! a Teleki-téri ószeresek mozognak!* — véli Pozsgay Miklós!

Nagy nehezen folytathatja Bartha Ödön a beszédet. A mi tegnap történt, nem volt közönséges incidens...

— *Bizony nem!* — kiáltják a néppárton. *Gazság volt!*

...Az igaz, hogy a miniszter mindig felszólalhat s az is, hogy a királyi kéziratot mindig fel kell olvasni. De a tegnapi felolvasott kézirat nem akkor érkezett, mikor felolvasták, hiszen az országgyűlés egybehívásáról éppen ez a kézirat volt a feltétele. De a miniszterelnök nem is kérte, hogy azt soronkívül intézzék el. Ha ő kivételes intézkedést akar, akkor ezt kéri is. Bartha felolvassa a tegnapi napló idevonatkozó részét. E szerint Dániel Gábor csakugyan a Ház megkérdése nélkül mondta ki a határozatot, hogy a királyi kézirat jegyzőkönyv nyomban hitelesítették s át-küldetik a főrendiházhhoz. A naplóban sincs nyoma az elnöki intézkedéseknek, a melyek a határozat meghozatala végett tettek meg. Így azt a határozatot nem is tekinthetjük meghozottnak, magyarul mondvá semmis. Ő a tegnapi esetet alkotmányi jogilag nem látja veszedelmes precedensnek. Törvények ellenében nincs precedens. Indítványozza, hogy a jegyzőkönyvből kihagyják a sérelmes pontokat.

Dániel Gábor elnök: Ő is kijelentést akar tenni. Újból megjegyzi, hogy a kérdéseket feltette. (Nagy ellentmondás.) De sajnálattal látja, hogy a Ház egy része és a gyorsírók azt nem hallották. Távol áll tőle, hogy a Ház jogait csorbítsa. Az volt a célja, hogy kövesse a rendes eljárást, mely a királyi kéziratoknál történt. De miután látja, hogy eljárást kritizálják, kijelenti, hogy soha nem akar házszabályellenes dolgot elkövetni s tudja, hogy a dolgot reperálni kell. (Mondjon le! — a baloldalon) Miután a kérdést a Ház tagjai nem hallották, javasolja, hogy a királyi kéziratra vonatkozó kérdéseket újból feltehesse, hogy a tegnapi jegyzőkönyv pontjait feltegye...

— *Megint átküldik a Háznak?* — kérdik a baloldalon.

Polonyi Géza: A magyar alkotmányunk fettebb kineve, mint a házszabály nincs. Az elnöki meitőség s a házszabályok védelmében melegen üdvözlö Dániel elhatározását, a mit teljesen kielégítőnek tart.

Minden oldalon nagy volt a tetszés. Ezután Tisza István miniszterelnök: Ő is nagy súlyt helyez a házszabályokra. Eppen annyi a nagyfotosságú kérdés, hogy formai határokat miképp változtatható meg? A konkrét esetben szükségesnek látja a dolgot. Csak teljes megnyugtató végett siet kijelenteni, hogy hasonló esetekben rendszeren követelt eljárásnak megfelelő a tegnapi is. Tegnapi nem volt semmi merénylet a házszabályok ellen. De azért szívesen belemerg a korrigálásba.

A miniszterelnök után Rakovszky István beszél. A tegnapi határozatnak nyomban konzekvenciái vannak. Ha a határozatot megsemmisítik, a konzekvenciák alól is kirántják az alapot. Azt javasolja: ne változtassák meg a tegnapi határozatot, hanem jelentse ki a Ház, hogy az precedens nem képez.

Az indítványt zajjal fogadták.

— *Hiszen ez kevesebb!* — kiáltottak jobboldalon is, baloldalon is.

Molnár Jenő: Vonuljanak be újra. Sebess Dénes: Előbb menjenek vissza, a honnan jöttek.

Holló Lajos volt a következő hozzászóló. Az elnök korrekt módon belátta tegnapi tévedését és a házszabályok elleni dologát. (Már megint vezéreikben beszél! — Kiáltja Hadik, Barkócy.) Indítványozza, hogy újból olvassák fel a királyi kéziratot.

Dániel Gábor: Azt hiszi, kijelenteti, hogy a jegyzőkönyvnek a nélkül, mely a királyi kézirat elfogadására s a főrendiházhhoz való átküldésére vonatkozik, töröltetik. Két indítvány van, az övé és Hollóé, miután Rakovszky a magáét visszavonta.

Ugron Gábor siet kitanítani az elnököt:

— *Az indítványokat szavazás előtt fel kell olvasni!*

Dániel Gábor ismétli az indítványokat. A Ház többsége (a Kossuth-párt túlnyomó része is a kormánypárttal szavaz) elfogadja Dániel indítványát.

— *Tant de bruit pour une omelette!* — jegyezte meg a jobboldalon egy szellemeskedő magnás.

— *Nagy dolog az kérem, hogy ki-mondatjuk, miképp az elnöki enunciació nem érvényes!* — Ez Polonyi Géza véleménye.

Végre Dániel Gábor újból felteszi a tegnapi nem hallott kérdéseket. Nagy bajokkal jár ma is az ügy, megint óriási a lármás. Nagynehezen sikerül is föltenni a kérdéseket, a mint a Ház tudomásul is veheti, hogy — tegnap felolvasták a királyi kéziratokat...

Intermezzo.

Azután Dániel Gábor megkéri a Házat, hogy megtöhsessen több elnöki előterjesztést, miselőtt folytatják a napirendet.

— *Most már tanul a tegnapiból!* — nevettek a függetlenségi párton.

Előterjeszti Tallián Béla, Berzevicy és Hieronymi lemondását a mandátumról, Molnár József szabadságkérő levelét, majd Endrey Gyula felolvassa az újában beérkezett kérvényeket.

Elnök: Kéri a Házat, hogy miután tovább menne, az elnöki előterjesztéseket megtehesse. (Helyeslés.)

Gabányi Miklós: Sohse jár egyenes uton.

Elnök: Előterjeszti Tallián lemondó levelét, a beérkezett kérvényeket. (A hadparancs ellen beérkezett kérvényét zaj.)

Kaas Ivor báró: Kérjük felolvas-tatni. (Ugy van! Ugy van!)

Elnök: A házszabályok értelmében ezt nem teheti.

Kaas Ivor báró: Hát a katonai kérvényeket miért teheték!

Elnök: A kérvényi bizottsághoz utasítottatnak.

Darócy Aladár előadó: Bemutatja a kérvényi-bizottság jelentését Szatmárnémeti kérvénye ügyében az öreg bakák hazabocsátását illetőleg. Kéri kinyomatását és szétosztását.

Ugron Gábor: Tekintve ez ügy nagy fontosságát, mely a népnek leg-cminensebb érdeke, indítványozza, hogy a kérvényt szombatra tűzzék ki tárgyalás végett. (Helyeslés a balon és néppárton. Ellentmondások a jobboldalon.)

Tisza István gróf: A mi a Ház a programja felett nem határozott, nem tartaná helyesnek, hogy egy konkrét ügyet hozzanak elé. Ezért a maga részéről nem helyesli az indítványt és kéri, hogy attól eltekintsenek. Megjegyzi azon-

ban, hogy rajta lesz, hogy az mielőbb a Ház elé kerüljön tárgyalás végett. (Helyeslés jobbról.)

Kovács Pál: Ugron indítványát támogatja, mert a kérdés igen sürgős és nem lehet elhalasztani ad gracas calenda, még rákerülhet a sor a miniszterelnök programjára. (Ugy van! a balon.)

Várady Károly: Csatlakozik Ugron indítványához.

Holló Lajos: Kéri a Házat vegyék tekintetbe azt, mert nagyfotossággal bír a dolog a nép legszélesebb rétegeire. Csatlakozik Ugron indítványához. (Helyeslés jobbról.)

Darányi Ferenc: Szintén Ugron indítványát pártolja. (Helyeslés a néppárton.)

Bakonyi Samu: Hozzájárul Ugron indítványához, mert a Ház már határozott abban, hogy a kérdés a leggyorsabban tárgyalassék. (Ugy van!)

Tisza István gróf: Nagyon óhajtja, hogy a Ház abba a helyzetbe jusson, hogy a kérdést érdemileg mielőbb tárgyalhassa. Reméli, hogy ez mielőbb megtörténik, ezért kéri az előadó indítványának elfogadását. (Helyeslés jobbról. Ellentmondások az ellenzéken.)

Elnök: A vitát bezárja. Két indítvány van. Ha a Ház az előadó indítványát fogadja el, az Ugroné elcsúszik. (Felkiáltások balról: Ohó!)

Barta Ödön: A kérdés feltevéséhez szól. Szerinte, ha az előadó indítványát fogadják el, azért a másik indítvány felett is kell szavazni. (Ugy van! balról.)

Elnök: Ismét felteszi hát a kérdést. Ha az előadó indítványát elfogadják, elcsúszik az Ugroné. (Zaj.)

Barta Ödön: Megint nem jól van! **Papp Zoltán:** Vizet az öregnek.

Lengyel Zoltán: Előbb az alapindítvány felett kell szavazni, azután a módosítás felett. Mindkettőre névszerinti szavazást kér. (Zajos helyeslés balról.)

Tisza István gróf: Beleegyezik abba, hogy, ha az előadó indítványt elfogadják, azért szavazzanak az Ugron indítványa felett is, hogy mindenki szabadon nyilváníthassa nézetét. (Helyeslés.)

Elnök: Akkor tehát a dolog így áll: Előbb jön a névszerinti szavazás Ugron indítványa felett, azután az előadó felett. (Viharos derűtség! Felkiáltások: Hiszen épen az ellenkezője!)

Pozsgay Miklós: Egyik bakkot a másik után lövi.

Kubik Béla: Éljen az elnök! Ilyen kell nekünk.

Kállay Leopold: Le ne mondjon!

Elnök: Előbb tehát Ugron indítványa felett történik a szavazás. Kezddik az „S” betűnél.

Kubik Béla: Samár!

Elnök: Előbb az ülést 5 percre felfüggesztem (Zajos felkiáltások az ellenzéken: Éljen az elnök! Nehogy lemondjon!)

Ezután Ugron Gábor javaslatát 108 szótöbbséggel leszavazták. Ezután áttértek az Apponyi lemondása feletti vitára. Kovács Pál és Zboray Béla indítványozták, hogy ne fogadják el a lemondást. Holnap folytatják a vitát.

Egyház és iskola.

A Göncy-egyesület ülése. A hajdumegyei tankerületi tanítók Göncy-egyesülete, a városháza kistanácstermében, folyó évi november hó 14-én, délután 3 órakor választmányi ülést tart. Tárgyak: 1. Előterjesztés az egyetemes tanító-gyűlés ügyében. 2. Közgyűlés határidejének és tárgyának megállapítása. 3. Pénztárnok jelentése. 4. Folyó ügyek.

VIDÉK.

Népitélet.

— *Hármas öngyilkosság.* —

Borkai András széplaki (Biharmegyei) legény valóságos róme volt a falunak. A kocsmárosok félték tőle, mert ha nem adtak neki hitelbe, összetört mindent. Ha mulatság volt, Borkai kezdte a verekedést s addig nem nyugodott, a míg mindenkit ki nem vert. Virtuskodásait kiegészítette még azzal is, hogy lopott mindenfelé. Éjjeli betörésen tetten érte őt Kuzsila Mihály éjjeli őrs ennek az lett a következménye, hogy Borkait becsukták egy pár hónapra. A múlt héten szabadult ki.

Borkai az éjjeli őrs bosszút akart állani s ezért szombaton éjjel megtámadta és több helyen súlyosan megszurkálta. Az éjjeli őrs segélykiáltására összefutottak az emberek s le akarták gyűrni Borkait, a ki a dulakodás közben Suhajda István odaváló gazdaembert leszúrta.

A felháborodás erre még nagyobb lett s a mikor sikerült őt leütni s ezzel ártalmatlanná tenni, a felingerült emberek megrohanták az eszméletlen állapotban fekvő legényt s addig verték és szurkálták, a míg csak élet volt benne. Másnap reggel teljesen felismerhetetlen állapotban találták meg Borkai holttestét az utcán. A megszurkált Kuzsila Mihály éjjeli őrs állapota oly súlyos, hogy aligha marad életben. Suhajda István azonban, a kit a merénylő kése szíven talált, még a helyszínen kiszenvedett.

Tizenkét éves öngyilkos. Szinte hihetetlenül hangzik ez a hír, pedig igaz. Egy 12 éves parasztleány leit öngyilkos tegnap Hajdunánás egyik tanyáján. Tóth János hajdunánási ugrynevezett „szabad-tanyát” földmívelő leányát Juliánát, a ki még be sem töltötte 12. életévét tegnap felakasztva találták a kamarában s mire észrovetették már halott volt. Az előjáróság kihallgatta az öngyilkos szüleit, de azok nem tudták felvilágosítást adni arról, hogy miért folyamodott az öngyilkossághoz a máskülönbet életvidor kis leánya, legvalószínűbb, hogy miután az anyja megdorgálta, e feletti elkeseredésében dobta el magától, egy önfelédtt pillanatban az életet, olyanformán, mint a hogy a krajeáros újságokban olvasta. A kis leányka hulláját felboncolták.

Agyonütötte a fal. Nagykikindán halálos szerencsétlenség történt a Varagyanin Gyurica ottani lakosnál folyó építkezésénél. A minden szabfelügyelet nélkül dolgozó napszamos munkások egy falat lebontva, a fal Tanaokov Nova munkásra esett és pedig oly szerencsétlenül, hogy Tanaokov sebeibe néhány óra múlva belehalt. — Varagyanin ellen vizsgélatot indítottak.

A király bucsuja a régi miniszteriumtól.

— Távirati tudósítás. —

Ő felsége tegnap délelőtt fogadta a távozó minisztereket: gr. Khuent, Darányit, Wlassicsot, Lángot, Kolossváryt és Tomasicot. A király a bucsufogadás alkalmával a következő kegyes szavakat intézte a volt miniszterekhez:

— Részben több évi fáradtságos munka után válnak meg miniszteri tárcájuktól. Ezen alkalomból szívélyes köszönetet mondok önöknek és ismételve teljes elismerésemet nyilvánítom hű, buzgó és sikeres szolgálataikért, illetőleg azon hazafias áldozatkészségükért, hogy a közelmúltban válságos viszonyok között magyar kormányom

megalakulását megkönyvitették és ezáltal meg, hogy fényes tehetségeiket ezennel is a közügyeknek szentelendik.

Ő felsége ezután a volt miniszterek mindegyikétől szívélyes szavakkal külön is elbucszott.

SZÍNHÁZ.

Fifa. Harmadszor, kis ház előtt adták az este Fifit. Az előadás meglepő gyorsasággal gördült és tíz óra előtt már lehullott a vasfüggöny. Az előadásban Felhő Rózi, Krémerné, Ráthonyi, a férfiak közül Krémer, Virágháty és Szilágyi Aladár szereztek sok derűs percet a közönségnek. A rendezőség, dícséretére legyen mondva, alaposan megfésülte a darabot, a mely tegnapi már acceptálható formában került színpadra.

A Contra Éjjeli Menedékhely bemutatója volt ma este az „Angol királynő” külön termében. A debreceni író- és színészvilágnak sok éve nem volt része olyan zajos, közvetlen és meleg sikerben, mint ez este. A szerzők, a kiket meg-megújuló, orkászzerű tejszész szőlített a kárpit elé — csak részben tántorogva és öntudatlanul köszönhették meg a szives ovációkat. Jellemző az új társulat hangulatára, a midőn az alapszabályszerinti négy józan megválasztására került a sor — Makó Lajos igazgató és Szentkirályi kamarai alelnökön kívül — egy lélek sem vállalkozott a megtisztelő állás elfogadására. Előljárt a nemes szerénységben Szávay Gyula a jeles költő, a ki az ő sajátos, szípkorkázó elmésségével magyarázta az erre való hivatlanságát. Tejhataimú gazdának a jókedvű banda Than Gyula szerkesztőt, választotta. Letzter József, a ki a postás tisztet nyerte, működését azzal kezdte, hogy a rábizott gyűjtő perselyt feltérte, a mire Sebestyén felvilágosította, hogy őt csak postásnak, nem pedig Micsinainak választották meg. Az est folyamán számtalan hasonló epizód derítette a jókedvű társaságot. Emelkedett és kényes hangulatban maradt együtt a bohém nép a hajnali órákig s a bemutató után profétáskodás nélkül megjósolhatjuk, hogy a *Contra Éjjeli Menhely* egész biztosan megéri több rendbeli jubiláris előadását.

Színházi hírek. Ma, pénteken került színpadra Ohnet György „Serge Panine” című 5 felvonásos színműve. A színmű szereposztása a következő: Desvarennéné — Ebergényiné, Micheline — Menszáros Margit, Jeanne — Jeszauskyné, Serge Panine — Pataky Béla, Savinienne — Krasznay Ernő, Pierre — Nagy János, Marechal — Cserny Béla, Cayrole — Klenovits György, Herceg — Csiky László, Susanne — Székely Iona.

UJDONSÁGOK.

Vakmerő rablótámadás.

— *Bérkocsisok, mint banditák.* —

Debrecen, november 5.

A régi hurkos világot juttatja eszünkbe az a vakmerő rablótámadás, a mely tegnapi virradó éjjel történt. Debrecenben egy szegény szolgáltegyént először ravasz fonderlattal törbe ejtett két bérkocsis, azután kívül csalták a városban egy elhagyatott helyre és kirablották. A vakmerő rablás híre lázas izgatottságot keltett a rendőrségen, a hol pedig az utóbbi napokban egymást érték a szenzációs esetek. Az egész rendőrség

talpra kelt, hogy a vakmerő rablókat kézre kerítse. A nagy buzgóságnak meg is volt az eredménye, mert az egyik tettes tegnap este a rendőrség kezeibe került. A másikat valószínűleg még az év folyamán hasonló sors éri.

A vakmerő rabláról alábbi részletes tudósításunkban számolunk be:

Szerdán este érkezett Debrecenbe Furkó Gyula kabai születésű szolgalegény. Régi gazdjától összes bentlevő bérét kivette s így mintegy ötven koronával rendelkezett. A vasúti állomás közelében betért egy vendéglőbe, a hol asztalhoz ülve, vacsorát rendelt magának. Itt ismerkedett meg két bérkocsissal, a kik vacsorája közben letelepedtek mellette. Hamarosan összebarátkoztak és vig poharazás közben a két bérkocsis csakhamar minden titkát birta a szolgának.

Jelentős pillantást váltva egymással, Furkót rávették, hogy velük menjen egy másik kocsmába, a hol jobb bort mérnek.

A vendéglő közelében állott az egyiknek bérkocsija, melybe Furkót betuszkolták, egyik melléje, a másik pedig a bakra ült és sebes vágatva hajtattak végig a városon, ki egészen a mén-telepi síkság felé.

Utközben többször megkísérelte a Furkó mellett levő rabló, hogy szépszerével elvegye pénzét, de ez nem sikerült. Kint a pusztá sikon megállott a kocsis a két rabló rárontott a megrémült Furkó Gyulára és kirángatták a kocsiból. Kétségbeesett dulakodás fejlődött ki, melynek vég kifejlődése előre látható volt. Furkó egyedül állott, egy pusztá sötét sikon, távol az emberektől, szemben két hatalmas termetű, gyilkolásra kész gazemberrel. Sikoltásaira csak a visszhang adott választ. A rémület megkészszerzte erejét, hogy kiszabadulhasson a rablók kezei közül. Talán sikerül is ez neki, ha az egyik egy angol kulcsal hatalmas ütést nem mér a fejére, melytől elszédült. Most már nyugodtan végezhetek vele.

Furkó mikor magához tért észrevette, hogy jobb kezében görcsösen szorongat valamit. Egy ezüst óralánc volt ez, melyet a dulakodás hevében az egyik rabló ruhájáról leszakított. Ez az óralánc nyomra vezette a rendőrséget. Mihályi István rendőrbiztos az óralánc segítségével nyomozta ki a tettest és tartóztatta le. A bérkocsisok, kiket Mihályi István megkérdezett, Nagy István 19. számú bérkocsist nevezték meg, mint a lánc birtokosát. Egész nap üldözte Mihályi a rabló bérkocsist, míg végre sikerült elfognia, midőn egy kocsmából, a hol egész nap ivott, távozni készült.

Megkötözve szállította a rendőrségre, a hol azonnal biztos zár alá tették. A másik rabló még szabadon jár, de valószínű mire ezek a sorok napvilágot látnak ő is a rendőrség kezei közt lesz.

* **A tanári körből.** A tanári-kör f. hó 7-én, szombaton délután 4 órakor tartja második rendes gyűlését az ev. ref. kollegiumban, melyre a kör t. tagjait ez uton is meghívja az elnökség.

* **Fizetik a községi adót.** Debrecen város hatósága adóhivatala utján nem fogadja el az állami adókat, de be kívánja a községi adók törlesztését. A lakosság, ha már nem fizet állami adót, legalább meghozza áldozatát a közügyek oltárán és fizeti szorgalmasan a községi adókat. A mult havi statisztika kétségtelemné teszi ezt az eredményt, a mennyiben pótdadó, járdaadó, tűziválság címén többet befizetett három ezer koronánál.

* **Az iparhatóság köréből.** A rendőrfőkapitányság, mint első fokú iparhatóság által különböző iparágak önálló gyakorolhatására összesen 36 egyént látott el az elmúlt hó során ipar engedéllyel s ezek kiadása alkalmával 390 korona fizetett b. a házipénztárba ipariskolai célokra.

* **Debrecen város egészségügye.** Dr. Sárváry Gyula tisztifőorvos városunk egészségügyi állapotáról tegnap jelentést terjesztett a közigazgatási bizottság ülése elé. A jelentés szerint városunkban ez idő szerint a közegészségügyi viszonyok elég jók, mert az utóbbi hó során egy a megbetegedések, mint a halálozások kevés számmal fordultak elő. A megbetegedések főleg a légző szervek hurutos bántalmaiból állottak. Heveny, ragályos betegségek körül szórványosan hasihagymáz, vörheny és roncsolótoroklob esetek merültek fel. — Hasihagymázban hét, ezek közül négy a közkórházban, roncsolótoroklobban két, vörhenyben egy halálest fordult elő.

* **A kamara közgyűlése.** A debreceni Kereskedelmi és Iparkamara 1903 évi november hó 12-én, csütörtökön délután 3 és fél órakor székháza tanács-termében rendes közgyűlést tart. A napirend tárgyai: I. Elnöki előterjesztések. A szakirodalom támogatása. Elismerés Karcag városának. A kereskedelmi miniszter elvi jelentőségű döntései. Hazai iparok a M. A. V. állomásain. A debreceni ipartestület átirata a csizmadia termelő szövetkezet ügyében. Az V. orsz. cipész kisipari kiállítás és kongresszus. Házi és népipari kiállítás Budapestén. Hajdúvármegye telefonhálózata. Ipari szaktanfolyamok a kerületben. Miniszteri elintézkedések. A debreceni sertés-kereskedők kérelme. A debreceni csizmadia ipari szövetkezet ügye. Fausztatás a Szamoson Erdőtermékek értékesítése Máramarosban. A 20 kor. aluli zálogok bálymentesítése. A tiszaujlaki börgyár-társ állami segélyezése. Államsegély Nagy-Károlyra. A máramasosi börgyár kérelme. Szövőszék adományozások. Államsegély Szolnokra. Állami gépsegély Nagy-Károlyra. Nagybányai kisiparosok kérelme. Szövőszék Cserjésre. A huszti népbank kérelme. Állami fűzések Ferencvölgyön. Ipari ösztöndíj Mezőtúr. Államsegély Alsó-Hrabonicára. Új kultag behívása Jászberényből. Jelentés az illetékügyek állásáról. Jelentés a könyvtár rendezéséről. Jelentés az ipari kataszter beren-

dezéséről. Jelentés a székházépületen végzett átalakítási munkákról. Jelentés a folyó ügyekről. Titkári jelentés az ügyforgalomról. A kamara 1902. évi zárszámadása és 1904. évi költségelőirányzata. A kamara szervezeti szabályzatai. A debreceni munkaközvetítő intézet ügye. A mezőgazdasági háziipar állami segítsége. Az iparosok továbbképző tanfolyamai. Társakamarák megkeresései. 1. A katonai intézetek árlejtsései. 2. A mezőgazdasági kisbirtokosoknál gyűjtött megrendelések. 3. Az 1 forintos ezüst pénz bevonása. 4. A dohánykiszárusok megadóztatása. A vegyeskereskedők üzletköre. 1. Cserépkereskedés folytatása. 2. Képes lev. lapok árusítása. 3. Cipő, csizma stb. árulása Vásárok. Vámok. Helypénzek. 1. Felső-Bánya vásárainak szaporítása. 2. Beregszász vásári helypénzszabályzata. 3. Dragomérfalva vásári helypénzszabályzata. 4. Ér-Endréd új vásárai. 5. Tiszakürt vásár áthelyezése. 6. Nagysomkut új vásárrendtartása. 7. Rahó község hetivásárai. 8. Karcag város közti vámdíj szabályzata. Vegyes szabályzatok. Házalás. Zálog-üzlet. 1. Szatmármegye kéményseprési kerületei. 2. M.-Sziget cselédszerző üzletei. 3. A szőrtarisznyakészítők ipari képesítése. 4. A husmérés korlátozása Ökörmezőn. 5. Házalási tilalom Nyírba-torban. 6. Kézizálogkamatláb Jászberényben. 7. A kézizálogok további elzálogolása. Kérelmek államségély iránt. Kérelmek kamarai segélyek iránt. Kérelmek ösztöndíjak iránt. Indítványok.

* **Leszhang a padlásról.** Lapunk tegnapi számában megemlékeztünk arról a szerencsétlenségről, melynek Nemes Mihályné esett áldozatul. A boldogtalan teremtést hosszú alétságból az orvosoknak sikerült újra eszméletre téríteni. A súlyos betegség rendkívül megviselte, úgy, hogy ereje is alig van. Állapotában egy kis javulás állott be, melyet a rendőrség arra használt fel, hogy kihallgatta. Életbenmaradásához most már van remény.

* **Visszavont rendelet.** A belügyminiszter a mult hónapban olyan rendeletet adott ki, a mely a tancmesterek körében kinos feltűnést keltett s a mely a táncolni tanuló fiatalságba is rossz vért szült, ha ugyanis értesült róla. A rendeletben arról van szó, hogy a fiu és leánygyermekeket nem szabad egy helyen és egy időben táncolni tanítani. A tancmesterek tehát a lányokat is, meg a fiukat is külön oktassák. A rendeletről megíjelt táncitanítók kétségbeesve siettek a miniszteriumba és megmagyarázták, hogy ily körülmények között maholnap nem lesz táncos, mert nincsen olyan ifju, a ki lány nélkül fogjon a tánctanuláshoz. A belügyminiszter, ugy látszik, megértette a helyzetet s a rendeletet visszavonta.

* **A debreceni kereskedő ifjak** társulatának szakmivelő-bizottsága f. hó 6-án, pénteken este fél 9 órakor társulati helyiségében vítaestélyt rendez, tekintettel a vitatárgy igen nagy fontosságára, kérjük a t. társulati tagokat és az érdeklődőket, hogy minél számosabban megjelenjen sziveskedjenek. — A szakmivelő-bizottság.

* **Népesedési statisztika.** Az elmúlt hónap ismét a ritkaságok közé tartozik. Debrecenben legalább igen. A ritkaságok közé tartozik pedig azért, mert a népesedési statisztikában a fiuknak kedvezett. Nagyon sok hónap szokott eltelni és rendszerint ezekben mindig több leány született, mint fiu. A mult hónap azért ritka, mert abban fiu született több. De ez sem erőltette meg magát kiváltsá-

gos statisztikájával, a mennyiben száz leány születését mindössze hat fiu születésével engedte felül mulai. Szomorú a dologban csak az, hogy a mennyivel több fiu született, mint leány, ugyanannyi, tehát hat fiu halva született.

* Öngyilkosság a pletyka miatt. Rossz nyelve van a világnak. Semmi sem szent előtte. Megmar mindenkit. És ez a maradás aztán nagyon fájdalmas, pedig nem is a testen ejt sebet. — Talán épen azért fáj oly nagyon, mert a lelket öli meg. — Köznyelven pletykának nevezik ezt a mérges fullánkot. Sokan áldozatul estek már ennek és sajnos, az áldozatok száma egyre több lesz. A méregbe mártott csipős fullánknak csaknem áldozatává lett tegnap is egy T. M. nevű ifju szép leány. Irigylték boldogságát, melyet egy deli vőlegény teremtett volna számára. Titokba olyasmit sugtak be a leány fülébe, mely szerelmes szívét elsomoritotta. Szegény gyermek a halálba akart menekülni és marólugot ivott. Szerencsére a veszélyt szülei azonnal észrevették és a gyors segély után, melyet dr. Engel Ignác orvos alkalmazott, most már túl van a veszélyen.

* Joghallgatók matinéja. A joghallgatók matinéjára csaknem minden jegy elkelt már Békés Lajos üzletében. A matiné műsorán Zivuska Irén kisasszony azon dalokat énekli, melyeknek előadásával tavaly Berlinben is sikereket ért el. A Magyar Testvérek zenekara a fővárosban játszott Dankó-dalokkal működik közre. Kubay Margit kisasszony pedig, a ki egyik legjobb szavaló Debrecenben, Szávay Gyulának nagyon értékes alkalmi prológját adja elő. A műsor tehát felette érdekes lesz. Este nyolc órakor a matinén közreműködtek tiszteletére a la carte társasvacsora lesz a Bikában, a melyre a joghallgató ifjuság ezuton hívja meg az uri közönséget. A vacsorát tánc követi.

* Hymen rózsálcái. Az elmúlt hónapokban nagyon meggyérült a házasságot kötő párok száma. Októberben azonban már élénkebb lendületet vett a házassági kedv, legalább arra mutat az a körülmény, hogy a jelzett hónapban negyven pár szedte magára hymen rózsálcáit. A párok közül 21 pár ev. ref. vallású, 1 pár róm. kath., 1 pár gör. kath., 2 pár izraelita és 15 pár vegyes vallású volt.

* Kimutatás a gyárakról. A kereskedelemügyi minisztertől ma körrendelt érkezett Debrecen városához, a melyben az előző évben keletkezett vagy megszünt gyáripari telepekről kér kimutatást. Vajjon mi akar ez lenni? Talán komolyan kezdenek érdeklődni odafönn a vidéki gyáripari telepek sorsa iránt? Különben úgy tudjuk, hogy a kereskedelmi és iparkamara eddig is küldött rendszeresen ilyen jelentéseket, melyekből megtudhatta a miniszter, hogy évek óta a vidéken több gyáripari telep szűnik meg, mint a hány keletkezik s a meglévő is nehéz

viszonyok között küzdenek az osztrák magyar versenyé ellen. A mi különben az adatokat illeti, Debrecen édes-kevesről számolhat be.

* Tréfás estély. Szabó Miklós tánczenész e hó 8-án, azaz vasárnap este a „Margit“ fürdő disztermében reggelig tartó tréfás, kedélyes estét rendez zónapostával és polgári házassággal egybekötve. Műsor: Asszony akarok lenni. Vig monológ Gabányitól. Előadja; Szabó Katinka kisasszony. Egy tréfás találkozás, művész és a vándor közt. Előadja: Kozma András és Komlósi Dániel urak. A tréfa kezdete 7 órakor, vége 9 órakor. A mely pár a legtöbbet esküszik és a kik a legtöbbször elválnak, ugyszintén, a mely leány a legtöbb lapot kapja és a ki a legtöbb lapot eladja, ajándékokat kapnak. A tánc kezdete 9 órakor, vége virradatkor. Belépti-díj: Uraknak 1 korona, hölgyeknek 80 fillér. Mamák belépése ingyen.

* A bűn útján. Érzékenyen megkárosította Schwarc M. L. Piac-utcai kereskedőt egyik alkalmiszója. A bűnös segéd hónapok óta rendszeresen meglopta gazdáját, a kit körülbelül háromszáz korona erejéig károsított meg. A rendőrség tegnap Schwarc panaszára le tartóztatja az ifjut, lakásán pedig házkutatást tartott, a hol a lopott tárgyak egy részét megtalálták.

* Javíthatlan suhanc. Ismét szerepel Gáspár Péter a bűnügyi krónikában. A javíthatlan suhanc tegnap a vasúti állomásnál működött. Többek közt egy hadházi asszonynak, Bota Józsefnének a zsebéből akart két koronát elcsenni. Rajta vesztett. A rendőr elfogta. Lezárták.

* Tegnap halottak. Tegnap a következők hunytak el Debrecenben: Barna Erzsébet ev. ref. 17 éves, Nagy István ev. ref. 2 éves, Kovács Julianna ev. ref. 64 éves, Farkas András ev. ref. 50 éves, Pál Mihály r. k. 6 hónapos, Balog Gábor ev. ref. 13 hónapos.

* Sárcipők. Valódi orosz sár- és hócipők, legjobb minőségű budapesti fércipők. Bőr- és posztó-bokavédők. Vadász-sapok és harisnyák, Jäger-féle alsóruhák. Bőr- és kötött-keztük legolcsóbb árban kizárólag Fekete Jakab férfidivat, kalap és. fethérmű-üzletében Debrecen, Főter.

* Egy doboz linoleum 70 krajcár Tóth Kálmán fűszerüzletében.

* Pármai ibolya szappan, a legfinomab ibolya illattal s bőrpuhító anyagokkal készítve minden külföldi szappant háttérbe szorít. A legkényesebb arcbőrűek is kiváló eredményt használnak. Egy drb. 80 fillér. Készíti: Szabó Béla piperezappan-gyáros, Miskolcon. — Kapható: Debrecenben Tóth Béla, Mihalovits J., Máraközy L., Balázs Ödön, Kovács Nándor, Szilcs Ferenc gyógyszerészeknél, Kálnai Lipót, Borsos Kata, Kontsek Géza, Kontsek Kornél, Márton Gyula, Benyáts Emil, Békés Lajos, Tóth Kálmán, Fenyő Sándor kereskedőknél.

* Női ruha varrónő, a ki Bécsben és Budapesten dolgozott elfogad angol, francia divat szerint a legizlősebb ruha készítését. Vidéki megrendeléseket is elfogad. Nógrádi Sándorné Piac-utca 42. (Lamprecht palota) I. emelet. Ugyanott jobb házból tanuló lányok felvétetnek.

* Rózsá arokonő a legjobb arc-és kézfinomító; fiatalos üdeséget kölcsönöz. Olcsó és finom szappanok, puderek, toilette cikkek. Jósá és Jóna drogeriája, Debrecen, Kossuth-utca 6.

A ki élve temetkezik.

— Saját tudósítónktól. —

Baltik János nyitramagyei születésű 41 éves gépészt egy hónappal ezelőtt bocsátották szabadon az angyalföldi tébolydából, a hol mint voszedelmes örült volt internálva.

Baltik ugyanis két év előtt még a máv. gépgyárba volt alkalmazva, de utóbb az elmebaj tünetei kezdtek mutatkozni, majd kitört rajta az üldözési mánia.

Közel két évig volt lakója az angyalföldi tébolydának és a gondos kezelés következtében, a melyben ottan részesült, lassan-lassan felgyógyult.

Mint gyógyulást bocsátották ki ez év október 7-én.

Baltiknak ifju neje és két kiskoru gyermeke van. Az asszony, a mikor férje megbetegedésétől elvesztette a maga és gyermekei támaszát, Mátyásföldre hurcolkodott ki nővéréhez, a kinek ottan háza van.

A szorgalmas nő varrással kereste meg mindennapi kenyerét és így mentette meg családját az éhenhalástól.

A mikor férje a tébolydából kikerült és visszatért hozzá, az asszony szeretettel fogadta.

Az orvosok még hosszabb nyugalmat ajánlottak a gyógyultnak és a becsületes hitves goadoskodott arról, hogy ebben része legyen.

Neki boldogság volt már az is, hogy a férjét gyógyultan viszontláthatta.

A legnagyobb békében éltek tegnapig. Tegnap aztán olyasmi történt, a mi bizonyossá tette, hogy a szegény ember korántsem gyógyult meg, sőt ellenkezőleg, nem is fog sohasem gyógyulni.

Ugy délután 4 óra tájban, az asszony észrevette, hogy a férje eltűnt. Gyanus volt az neki, mert Baltik hazatérése óta egy tapodtat sem mozdult felesége oldalá mellől.

Miután mindenütt kerestette eredménytelenül, kiment a kertbe. Az elhagyott kert egyik sarkában egy frissen ásott gödröt pillantott meg, a melybe azoaban a kizsott homok visszacsúszott volt már. A homok között egy lepedő csücske látszik ki.

Ösztönszerűleg arra gondolva, hátha férje van a homok alatt, segítségért kiáltott.

Egy pillanat múlva négy-öt ember kezdte felkotorászni a homokot és csakugyan ottan találták meg Baltikot — félig megfulva.

A szerencsétlen emberen újra kitört a téboly és örülsi rohamában öngyilkossá akart lenni.

Az elmebeteg ember megmagyarázhatatlan számíttással ásót vett magához s a kert sarkában gödröt ásott, a homokot a magával hozott és a gödör szélére terített ágylepedőre hányta és aztán a gödörbe feküdt.

A gödör fenekén fekve fél kézzel megfogta a lepedőt és lerántotta magához, minek következtében az egész homok rája esett és eltemette.

Ilyet kieszelni egy elmebetegnek! Bizonyos, hogy megfult volna, ha aggódo neje idejekorán keresésére nem indul és ki nem ássa a homok alól.

Igy is egy jó óra hosszat bajlódni kellett az orvosnak, a kit segítségére hívtak, míg eszméltetéshez térítette.

A sajnálatra méltó embert ma reggel szállították újra vissza az angyalföldi tébolydába.

TÁVIRATOK.

A cár utazása.

Wiesbaden, november 5. Színház után az uralkodók a sorfalat tevő csapatok között hajtottak a vasutra, hol végighaladtak a Sándor-ezred díszszázadának élén. A cár elutazásakor az összes itt időző fejedelmi és egyéb személyiségek megjelentek a pályaudvaron. Az uralkodók ismételtlen megcsókolták egymást. Hét és fél órákor utazott el a cár a Sándor-ezred háromszoros hurrá kiáltása között.

A kereskedelmi szerződések.

Róma, november 5. A kereskedelmi szerződéses tárgyalások megindítása céljából tegnap tartott miniszteri tanácskozáson semmiféle konkrét javaslat nem merült fel. A tárgyalások vezetésével Luzatti pénzügyminisztert bízták meg. A kormány tagjai egyértelműleg azt kívánták, hogy Olaszország is állapítsa meg vámtarifa-tervezetét.

Légberöpült raktár

New-York, november 4. A Hudson-szigetről azt jelentik, Lonában Peexki közelében az állami raktárak, melyek robbanó anyagokat tartalmaztak, légberöpültek, miközben 16 ember meghalt és négy megsebesült.

A román vámtarifa.

Berlin, november 5. A kereskedelmi szerződések tárgyalására alakult egyesület értesülése szerint a román kormány elkészült új vámtarifa-tervezetével. A munkálatoikat kinyomatják s decemberben közzéteszik. Újévkor már a parlament előtt lesz az új vámtarifa-tervezet.

Páris város Budapestnek.

Páris, november 5. Deville, a községtanács elnöke, a tanács tudomására juttatta, hogy Budapest város egy utcájának a Páris utca nevet adta. A tanács egyik tagja azt indítványozta, hogy elismerésül a szimpátia ezen jeléért Párisban egy teret Budapest nevével fognak elnevezni.

Elfogott anarchista.

Róma, november 5. A „Tribuna” jelenti Milánóból: Az az anarchista, a kit tegnap letartóztattak, a rendőrségen azt vallotta, hogy Macht Siegfriednek hívják és foglalkozására nézve elektrotechnikus és hogy azért utazik, hogy az anarchista-mozgalmat a különböző államokban tanulmányozza. — Milánóban állítólag okt. 28-ika óta tartózkodik és megismerkedett egy Milánóban nagyon ismert anarchistaival. A letartóztatottól nagyszámu iratot és újságot koboztak el, a melyek között azonban fontos okmány nincs. A letartóztatott neve és személyleírása azonos azon egyénével, kit ez év nyarán Edvard királynak megérkezésekor a gibraltali kikötőben tartóztattak le és a kinél revolver volt, azonban tagadja, hogy anarchista szándékai vannak. Macht beismeri, hogy Gibraltárban volt. honnan egy hónapos fogság után kiszabadították.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A Hardegg gróf ékszerai. A Hardegg gróf ékszerainak tolvaját tegnap vonták felelősségre a debreceni törvény-

szék. Illyések beismerték azt a tényállást, melyet a rendőri vizsgálat megállapított. A törvényszék az öreg Illyés Jánost felfüggesztette, Illyés István bérkocsist 1 havi fogházra és 20 korona pénzbüntetésre, feleségét 8 napi fogházra ítélte.

§ Flornca Péter bűntgye.

Flornca Péter nevéül jól ismerik Szatmár, Hajdú- és Szilágymegyében mindenütt. Több-szörös pénzhamisítás miatt, legutóbb Nyiregyháza fogták el a vakmerő Florncát, a ki azóta a debreceni törvényszék vizsgálati fogságában ül. Oláh Miklós bíró elnöksége alatt a törvényszék egyik tanácsa tegnap kezdte meg az ő éa kilenc vádoltársas ügyének tárgyalását, melyre közel harminc tanu van beidézve. Jobbadán oláhok a tanuk is, a kiknek vallomását tolmák közvetíti. — Florncát és a derecskai-párt Szűcs Géza dr., az Atyim testvéreket Abraham Dezső dr. védi. A tárgyalás valószínűleg holnap ér véget. Tegnap Florncát hallgatták ki, a ki csaknem minden tekintetben beismerő vallomást tett.

HIREK.

Éjjeli posta.

× A görög király utazása. (Éjjeli express tudósítás.) Görög király Párisból jövet néhány órát a legszebb inkognitóban Berlinben töltött. A király üdvözlésére csak a görög követ ment ki a vasutállomásra.

× Izgalmas jelenet a Dunán.

(Éjjeli express tudósítás.) Tegnap reggel egy óttagu gyermekkompanya csolnakázi ment a Dunára. Bíró Béla, Bíró Károly, Ostyó Mihály, Seidl Pál és Molnár János ültek a csolnakban. A fiuk a Duna közepén a csolnakban tréfából duhajkodni kezdtek, mire a csolnak felfordult és a gyerekek a vízbe estek. Szerencsére azonban kimentették őket és így az ijedtségben kívül csak a 11 éves Bíró Bélának történt nagyobb baja, a ki sok vizet ivott és a mentők egy óráig gyümöcszölték, a míg életre tudták keltetni. Az izgalmas jelenetnek sok nézője akadt és megéltene a 654. számú rendőrt, a ki a mentés munkájában kitüntette magát.

× Meggyilkolt macedon agitátor. (Éjjeli express tudósítás.) Szóhaból Berlinbe érkezett magántávíratok újságolják, hogy Joreso Peirovot, a macedonok mozgalmanak egyik félelmes agitátorát a törökök meggyilkolták.

× Gyerek tolvajbando. (Éjjeli express tudósítás.) A rendőrség ma egy óttagu tolvajbandát tartóztatott le, a melynek tagjai csupa 10-12 éves gyerkőcök. A tolvaj fiuk nem is valami romantikus kalandvágy hatás alatt egyesültek, hanem csak azért loptak, sőt betörték, hogy pénzt szerezzenek. Már régebben úzik az apró iskolakerülgetők tolvajlásaiikat és nem lehetetlen, hogy a rendőrség sok olyan lopásnak és betörésnek a tetteseit találja meg közöttük. A kiket eddig hasztalan kerestek. A banda ma reggel került kézre éppen munkásokban. A Szonyd-utca 52. számú házában van Gulwale Bernát ékszerész-üzlete. Az ötvös ma reggel kinézett az üzletéből és azt látta, hogy öt gyerek áll a kirakat előtt és ezek egyike óvatosan papírosat ragaszt a kirakat-üvegre és azt benyomva, éppen megakarja dézsmálni a kirakat ékszerait. A nemes ékszerész erre két gyerkőcöt elfogott, a többiek megugrottak. Az előhívott rendőr bevitte a két jómadarat a főkapitányságra, a hol vallatásra fogták őket. Az egyik tolvaj-

gyereket Straub Jakabnak hívják 12 éves és iskolába jár. A másik Somogyi József 11 éves fiú és szintén iskolásfiú. A banda többi tagjait most szedi össze a rendőrség, miután a két elfogott bandavezér több lopást vallott be, a miért a többieknek is lakolnokok kell.

× Revolveres szabó a Fehér

Házban. (Éjjeli express tudósítás.) Washingtonból táviratozzák a „Berliner Tageblatt”-nak, hogy a Fehér Házban a titkos rendőrök letartóztattak egy kérvényezőt, a ki erőnek erejével személyesen akart beszélni Roosevelt elnökkel. A rendőrségen kivallatták és megmozdították. Egy hatszorosan töltött revolvert találtak nála s azt vallotta, hogy Brownsteinnak hívják, szabó, de egyébként megtagadott minden felvilágosítást. A rendőrség fogva tartja s abban az irányban nyomoz, hogy nem voltak-e cinkostársai.

× A cár és a rendőr. (Éjjeli express tudósítás.) A mikor a cár családjával néhány nap előtt automobilon Hamburgba akart menni, Frankfurton át vezetett az útja. A cár természetesen nem sokat gondolt a gépe menetssebességével; félelmetes gyorsasággal száguldott és — egyszerre nagyot zökkent a gép s neki ment egy sarokkőnek. A gép megállott és nyomban ott termett egy rendőr, a ki hivatalos komolysággal kérdezte az automobilisták nevet.

— Az orosz cár vagyok! — felelte a kérdező.

A rendőr ámultan nézett a társaságra, a mely kacagva hajlott tovább. Persze az orosz felség neve még sem került a rendőr jegyzőkönyvébe.

CSARNOK.

Az örökség.

— Regény. —

Írta: **Tha Gyula.**

(Folytatás.)

Még a bizonytalan helyzetben is szeretettel voltak első gondolatának tárgyai, hogy a másik gondolat, mikor retlenletes helyzetének tudatára ébredt, annál szomorubb, annál gyöttrőbb legyen. Csak most kezdett tépelődni azon, hogy mit tegyen s ha egyáltalán tesz is valamit, lehet-e reménye arra, hogy szárazföldet ér és megmenekül.

Most már nem az foglalkoztatta, hogy miképen került a csolnakba, hanem, hogy miképen meneküljön a bizonytalan helyzetből. Széjjel nézett. A meddig ellátott, sehol semerre egyetlen olyan pont, a melyből egy hajóra, egy hajó közeledésére következtetne. Felette az ég, körülötte, a merre a azeme ellát, a tenger sima tükre. — Ázután szétnézett a csolnakban. Keresett valami segédeszköz, vagy evező után, a mivel a csolnakot valamely irányba terelhetné. Arra, a merre a szive, az őzlőne hajtáná.

A csolnakban azonban nem talált semmit, az ő táskáján kívül egyéb nem volt ott semmi. Mit tegyen tehát?

A mint ezen kezdett tépelődni, észrevette, hogy a csolnak alján, egészen közel ahhoz a helyhez, a hol ő ült, valami fehérlett. Odahajolt és akkor vette észre, hogy a csolnak alja azon a helyen meg van furva. A furó útján visszahagyott fatörmelék még egészen száraz, tehát a csolnak alja nincs egészen keresztül furva.

Ámde ez a körülmény elég volt arra, hogy az aggodalmat még jobban felélessze benne s egyuttal megteremtsen a lelkében azt a tudatot, a mire eddig gondolni sem mert, hogy a bosszu áldozata.

— Ez nem véletlen esett, ez bosszu műve. A ki a csolnakba vetett, az furta ki a csolnakot. De hát ki volt az és hogy történhetett?

(Folyt. köv.)

SZINLAP.

Ma, pénteken, bérlet 32 ik szám „B”

Serge panino.

Színmű.

Kesdete fél 8-kor.

Holnap, szombaton, nov. hó 7-én, bérlet 33-ik szám „C” harmadszor:

Fifn.

Operette 3 felvonásban

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utódai
Debreczen, Kistemplom bazár.

Ujjonnan átalakított divatruház.

Menyasszonyi kelengye.

Vászon, készfehérnemű.

Külön szőnyegosztály.

Ágy és aszfalterítők, függönyök, buterszővetek, Coeus lábtörölők, flanel takarók, lépékróczok.

■ **LINOLEUM.** ■

== Oleó szabott árak! ==
Kérjük kirakatainkat megtekinteni.

■ **Uj tűzifa raktár.** ■

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a gyermekmenház mellett, a lóvasut telepén, uj tűzifa raktárt rendeztem be, a hol állandóan a legjobb minőségű fűzifát árusítok.

■ **A pontos üzlésért** ■
■ **felelősséget vállalok.** ■

Ugyanott vágott tűzifa is minden időben jutányosan kapható.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, tisztelettel

özv. **Pollák Edéné.**

P A R Á D I
ÁSVÁNY-VIZ

= kiváló gyógy- és borviz. =

Főraktár: Debreczenben,

C S A N A K J Ó Z S E F N É L.

Kapható ezenkívül minden fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Sertés egészségi

TÁPPOR

18 kr. és 45 kr.

csomagokban kapható

Váray József

kereskedésében,

Piacz, városi bérház.

Neumann Testvérek

czipő- és kalapraktárában

== (Tisza-palota.) ==

A téli időnyre a legdusabb választékban vannak felhalmozva a legteretősabb házilag készült férfi és fiu bőrcsizmák, posztócsizmák, női férfi és gyermek posztócsizpők, téli kalapok és sapkák, mely ezek nagyon előnyös beszerzés folytán

csodálatos olcsó árakban

szerezhetők be.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívni, hogy nálam minden csütörtökön és pénteken friss

németesen készített hurka

és naponta saját készítményű libamájpástétomtól kezdve mindenféle felvágott és friss bécsi virsli kapható.

Tisztelettel

BENES V. hentes.

= Főter, Bika-szállodával szemben. =

Uj vállalat.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy vízvezetők-, légvezetők-, fűdőberendezés, olcsócsatlakozások, szivattyúk, lég- és gázmotorok felszerelését és bádagos műhelyt rendeztünk be.

Elvállalunk minden e szakmába vágó új berendezéseket, szakértelmű kivitelben, jóállás mellett. — Elfogadunk javításokat és átalakításokat.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve

tisztelettel

Máthé és Ladányi

vállalkozók.

Pétefia 19. szám.

Telefon 321.

HRABÉCZY ANTAL

fehérnemű gőzmosó-
és vasaló intézete

☞ már megnyilt. ☜

Apró hirdetések.

Díja az egész év alatt, minden levélből egy 4 fillér, vasárnapok kivételével azonosan az egész év alatt 4 Kr. 8 fillér.

Levélbeni tudakozásoknak ingyenesen válaszolunk, ha a levélbeni postabélyeg beletétele.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Levelezés.

Házasságközvetítéseket legnagyobb diszkrétival eszközöl Nagy Lajos magán-detektiv ír-déja Mester-utca 12. szám (Levélbeni tudakozásokra azonnal válaszolunk)

„Őszi rózsák“ levele van.

Férjhez menne csinos, fiatal örvény, kinek jó forgalmu üzlete van. Intelligens izraelita emberhez. Leveleket a kiadóba „Intelligens“ czimén.

Ajánlat

itt az ideje meggyőződni, hogy Wallerstein Fülöp Fia cég a legjobb minőségű árukat a legolcsóbban árulja. Nincs sok helyünk, de azért néhány csikk árát felelmitjük: 120 széles cybellin minden színben 1 kor., Anna fialal métere 12 kr., jó vég vasson 4 ftt, jó vég sifon 4 ftt 50 kr., 2 ágy és 1 asztalterítő együtt már 5 ftt, jó szőnyeg métere 20 kr. Ha ezek az árak nem elég olcsók, még olcsóbban is tudunk adni. Női és gyermek felöltők meg különösen jutányos árban vannak.

Teasütemény és csukorkák naponta friss és nagy választékban kapható Borsy csukrárszékben.

Ispánnak ajánlkozom jó bizonyítványokkal. — Jantó Lajos Uj-Fehértő.

Elköltözés miatt, Bedliskola-utca 6. szám alatt, 1 szoba és konyhából álló lakás azonnal kiadó.

Igyunk Avas-ujfalusi „Oroszlán“ természetes égvényes savanyú gyógyvizet üvegenként 12 fillér. — Kapható kiskörölg a Schwartz-féle dohányszárában, Piacz-utca 29., a városházával szemben.

Firneisz gyorsan száradó 1 kg. 40 kr., Neumann Nándor festék és firneisz üzletében Hatvan-u. 5.

Szobafűtéshez mindennemű szentet legolcsóbban házhoz szállít Neumann Nándor, festék, petroleum és szénkereskedő. Hatvan-utca 5. Telefon 205. szám.

Firneisz, vegytiszt, legjobb minőségű, ugyasintén festék és petroleum legolcsóbban kapható Térei József utódánál festék- és petroleum kereskedésében Hatvan-utca 18.

Bolthelyiség, előnyös feltételek mellett azonnal kiadó. Csapó-utca 22. szám.

Különleges és kiváló kenyérliszteket ajánl az oroszai házi kenyérsütőde.

Egy használt jó karban lévő fióta megvételre keresetetik. Czim a kiadóban.

Kiadó minden órán, száraz udvari lakás. Csapó-utca 29., keresztépületben.

Mindennemű megbízásokat, magánnyomozásokat, megfigyeléseket, kényesebb természetű családi ügyekben is. Adósek (kereskedők és magánosok) kiegyeztetését is elfogadja Nagy Lajos magán-detektiv írodája, Mester-utca 12. szám.

Nősülési engedélyek, megszerzési, nagykorsintási, örökbe fogadási, ipari és névmagyarosítási ügyekben eljár jogtanácsosa segítségével az „Okmányszerszám“ vállalat Mester-utca 12. szám.

Kaiser Salamon Debreczen, Hatvan-utca 2. szám. Bémletfizetésre minden áremelés nélkül, évi lakással bíró hitelképes családoknak, úri, női divatárak, fehérneműk, férfi, női és leányruhák, tükör és képek raktára.

Kereslet

Tanuló felvétetik Ott és Marshall rövidáru, női és férfi divatüzletében.

Hadházi-utca 4. sz. alá egy fűszerkereskedő-ségé a hó 15-ére felvétetik.

Különléle irodákban több éven át dolgozott, folyó írással bíró, géprásban gyakorlott leány, eszerény feltételek mellett állást keres. Czim a kiadóban.

Eladás

Képes folyóirat, egészen új, egy évfolyam, olcsón eladó. Czim a kiadóban.

Két kirakat és egy bolti ernyő eladó Fűtősz Testvéreknél.

361. szám.

Az ISTVAN gőzmalom-társulat ÖRLEMÉNYEINEK ÁRJEGYZÉKE

az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott általános malomgyűlésen megállapított s 1887. jun. 1-én életbe lépett eladási, fizetési és szállítási módokatokra vonatkozó egyezménynek szerint

Szám	Kötelezettség és engedmény nélküli készpénzfizetés mellett. Zsákkal együtt	100 kiló		Zsákokonként 85 kilogr.	
		kar. fill.	kor. fill.	kar. fill.	kor. fill.
A	Asztali dara nagyszemű	27	60	—	—
B	„ „ apószemű	26	80	—	—
0	Királyliszt	26	80	—	—
1	Lángliszt kivonat	26	—	—	—
2	Elsőrendű zsemlyeliszt	25	—	—	—
3	Zsemlyeliszt	24	—	—	—
4	Elsőrendű kenyérliszt	23	—	—	—
5	Közép kenyérliszt	22	—	—	—
6	Kenyérliszt	21	40	—	—
7	Barna kenyérliszt zsák. 70 kg.	19	80	—	—
7a	„ „ II.	17	40	—	—
8a	„ „ III.	14	20	—	—
8	Takarmányliszt . . . . . & 50 kg.	12	40	—	—
11	Finom korpá zsákkal	8	—	—	—
12	Durva korpá zsákkal	8	—	—	—
	Csirke buza zsák nélkül	7	—	—	—

A zsákok súlytartalma, — teljsúlyi tisztaságnak véve.

A. B. 0—6. számig 85 kiló.

7. 8a) és 8. szám 70 „

11. 12. 50 „

Debreczen, 1903. nov. 5.

Nincsen abban semmi virtus

sok pénzzel hirdetni valamit, a mi nem használ, tessék próbálja meg a Kun-féle Matild arczkenőcsöt, crémet, szappant, poudert és ha ezen ártalmatlan hygienicus szepítőszerek nem veszik le a legvastagabb szepítőt vagy bármimemű más bőreszűnyaságot az arczról, a szer árát minden csürés csavarás nélkül visszadja a czim: **KUN** gyógyszerész párisi laboratoire cosmétique „Matilde“ magyarországi műlaboratoriuma. (Alapítottott 1895. Budapest Nefelejta-utca 23.) Budapest Töröknei. Debreczeni raktár: Tóth Béla gyógyszerárában.

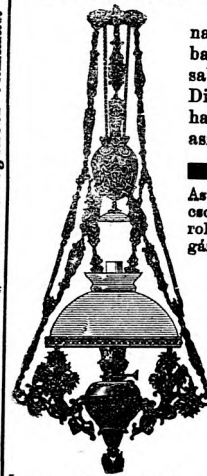
Menyasszonyi kelengyék és ajándéktárgyak nagyraktára.

Kaszanyitzky Endre Debreczen, Piacz-u. 57.

Ajánlja a legnagyobb választékban és a legjutányosabb árak mellett Dímár, Brunner és hazai gyártmányu asztali és függő

LÁMPÁKAT

Astral, Meteor, Appolo, csoda, nap, villám, petroleum és szes Aer-gáségőkkel. Ugyasintén porcellán és angol fayansze tea, kávé, mooca és mosdó, valamint mindennemű asztali cognac és likörös üvegekészleteket, majolika, bronz és chinaesüst ujdonságokat. — Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan teljesítetnek.

Árjegyzékkel kívánatra bérmentve szolgál.

Vendéglői és kávéházi felszerelések.

Ujtás a levelezőlapokban!

A divat változó, a levelezőlapokat többé nem albumokban őrzik meg, hanem mint

asztal és szobadisz szerepel.

E célra izléses, szingazdag, választékos izlésű, domborajomású

képkerekek

(Passepartout) szolgálnak.

Ezen meglepő szép ujdonság darabja 20 fillérbe kerül, kapható kizárólag főraktárban:

MIHÁLY SÁMUEL papikerekedésben, Főter 30. sz. Dréher sörösarnokkal szemben.

Ugyasintén az összes tőzsdékben és levelezőlap elárúsítóknál.